

کتابخانه
موسسه

نگرش فلسفی - ۱۶

روزنامه
نیچله

نویسنده

پژمان گلچین

جدال عقل و اسطوره در یونان باستان

کتابخانه

نشر نگاه معاصر

فصل اول: مفاهیم پایه
فصل دوم: اسطوره و عقل در آثار هومر
فصل سوم: اسطوره و عقل در آثار سوفسطائیان
فصل چهارم: اسطوره و عقل در آثار ارسطو
فصل پنجم: اسطوره و عقل در آثار پلوتارخوس
فصل ششم: اسطوره و عقل در آثار پلینوس
فصل هفتم: اسطوره و عقل در آثار لوسیوس
فصل هشتم: اسطوره و عقل در آثار کوریپوس
فصل نهم: اسطوره و عقل در آثار کوریپوس
فصل دهم: اسطوره و عقل در آثار کوریپوس
فصل یازدهم: اسطوره و عقل در آثار کوریپوس
فصل بیستم: اسطوره و عقل در آثار کوریپوس

فهرست

- ۱۳ ..... پیشامقدمه
- ۱۵ ..... مقدمه
- ۲۵ ..... خلاصه‌ی متن و ارائه‌ی ساختار کلی کتاب
- ۳۹ ..... فصل یک: بررسی نحوه‌ی شکل‌گیری یونان باستان
- ۴۴ ..... موقعیت جغرافیایی یونان باستان
- ۴۷ ..... اقوام جدید و اقوام ساکن قبلی
- ۵۴ ..... همسایگان یونان باستان
- ۵۴ ..... منابع اقتصادی اولیه و کسب و کار یونان باستان
- ۵۸ ..... آغاز نشانه‌های شکل‌گیری یونان فلسفی
- ۶۳ ..... فصل دوم: عصر اسطوره‌ای یونان
- ۶۵ ..... تعریف اسطوره
- ۷۸ ..... اسطوره‌پردازان یونانی
- ۸۸ ..... شخصیت‌های اسطوره‌ای در یونان باستان
- ۱۰۹ ..... مفاهیم اسطوره‌ای در اسطوره‌های یونان باستان
- ۱۱۱ ..... ۱. افسانه‌ی آفرینش
- ۱۱۴ ..... ۲. خدایان
- ۱۱۸ ..... ۳. انسان
- ۱۲۱ ..... ۴. قهرمانان
- ۱۲۵ ..... ۵. شیء ممنوعه

۱۲۸ ..... ۶. مرگ

۱۳۰ ..... ۷. طبیعت

۱۳۳ ..... ۸. تقدیر

۱۳۹ ..... فصل سوم: آغاز عصر لوگوس باوری و شکل گیری لوگوس

۱۴۳ ..... تعریف لوگوس

۱۴۶ ..... تاریخچه‌ی تحولات مفهومی لوگوس

۱۵۳ ..... گروه‌های فکری موجود در آن عصر

۱۵۶ ..... ۱. ملطی‌ها

۱۶۳ ..... ۲. فیثاغوری‌ها

۱۷۰ ..... ۳. تغییر باورهای ایونایی با نمایندگی کامل هراکلیتوس

۱۷۶ ..... ۴. ثبات‌اندیش‌های الثایی

۱۸۲ ..... ۵. گروه‌های پراکنده‌ی فکری دیگر

۱۹۱ ..... انواع لوگوس

۱۹۴ ..... ۱. لوگوس بیرونی

۲۰۰ ..... ۲. سوفسطائیان و لوگوس سوفیست

۲۱۴ ..... ۳. لوگوس درونی

۲۱۹ ..... فصل چهارم: بررسی لایه‌ی میانی دانش در یونان باستان

۲۲۲ ..... بررسی تحولات در لایه‌ی میانی دانش در یونان باستان

۲۲۶ ..... ۱. شکل‌گیری دولت‌شهرها: (شهروند، شهریار، شهر)

۲۳۳ ..... مفهوم شهروند و شکل‌گیری دولت و حکومت

۲۴۰ ..... قانون یا نوموس، و سولون به عنوان اولین قانون‌گذار عصر جدید در یونان

۲۴۸ ..... بررسی مجدد مفهوم شهروند و نسبت آن با دولت‌شهر

۲۵۳ ..... ۲. شکل‌گیری روابط و مناسبات اقتصادی جدید

۲۵۶ ..... ۳. توسعه‌ی علم پزشکی و شکل‌گیری مفهوم فرد واجد بدن عمومی

۲۶۶ ..... ۴. شکل‌گیری علم نجوم

۲۷۰ ..... ۵. شکل‌گیری مفاهیم جدید در نگارش

۲۷۲ ..... شعر قدیم و شعر جدید

۲۷۸ ..... تراژدی و کمدی

۲۹۸ ..... تاریخ‌نگاری و تاریخ‌نگاران

۳۱۰ ..... ۶. آغاز رسمی علم ریاضی

۳۲۵ ..... ۷. نحوه‌ی مواجهه با ماده

۳۲۵ ..... ۸. رفتن به سمت مفهوم آرچه

۳۳۵ ..... چرخش نگرگاه از میتوس به لوگوس

۳۴۱ ..... ۱. نقش آتش به عنوان یکی از مهمترین عناصر اسطوره‌ای، در باز نمودن مفهوم لوگوس

۳۴۲ ..... ۲. نقش باقی عناصر اسطوره‌ای و غیر اسطوره‌ای در چرخش فوق

۳۸۱ ..... نتیجه‌ی نهایی

۳۸۵ ..... نقشه‌ها

۳۹۱ ..... منابع

۳۹۷ ..... نمایه

Xenophanes

«Not from the beginning did the gods
show everything to mortals; but in time
by inquiring they find things out better»
Zoroastrian

پیشامقدمه

(خلاصه‌ی درآمد ۱۸۷۵) (از کتاب فلسفه در عصر تراژیک یونان، فریدریش نیچه)

I. برای هر انسانی زمانی فرامی‌رسد که با حیرت از خود بپرسد: چگونه می‌توان زیست؟ و با این همه می‌زید. زمانی [فرامی‌رسد] که به درک این نکته می‌آغازد که از نیروی ابداعی برخوردار است از جنس همان نیرویی که در گیاه مورد ستایش قرار می‌دهد؛ گیاهی که در پیش چشمان او می‌خزد و می‌خیزد تا اندکی نور و اندکی خاک به چنگ آورد و شادمانی خویشتن را در زمینی ناپیدا بیافریند. در داستان‌هایی که یک انسان از زندگی خود حکایت می‌کند همواره لحظه‌ای وجود دارد که در آن از این که گیاه بتواند در چنین شرایطی زندگی کند و این کار را با دلیری لرزش‌ناپذیر انجام دهد، به شگفت می‌آید.

اما زندگی‌هایی وجود دارند که در آنها مشکلات با اعجاز پهلو می‌زنند؛ اینها زندگانی تدیشمندان‌اند. و باید به آنچه درباره‌ی آنها حکایت می‌شود گوش فراداد، زیرا در آن، امکانات زندگی‌ای کشف می‌شود که حتی گزارش آنها به ما شادمانی و نیرو ارزانی می‌دارد و بر زندگی جانشینان آنان پرتو می‌افکند.

در آنجا به همان اندازه‌ی سفرهای دریانوردان بزرگ، نوآوری، تأمل، تهور، نومی‌دی و ایدواری در کار است؛ و به راستی، اینها نیز از زمره‌ی سفرهای کاوشی و اکتشافی در عورتاده‌ترین و خطرآمیزترین قلمروهای زندگی‌اند. آنچه در این زندگی‌ها شگفتی‌آور است، این است که دو گزینه‌ی دشمن یکدیگر، که در جهانی متضاد سیر می‌کنند، به ظاهر هر زیر یک یوغ ناچار به پیشروی هستند: گزینه‌ای که میل به شناخت دارد بی‌وقفه ناچار می‌شود زمینی را که انسان عادت به زندگی در آن دارد، رها کند و خود را در آغوش امر نامعین بیافکند، و گزینه‌ای که خواهان زندگی است خود را ناچار می‌بیند که بی‌وقفه کورمال‌کورمال، مکان جدیدی برای استقرار بیابد...